

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

2026

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhriddinov Zafarjon Fakhriddin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TO'LOV INFRATUZILMASINI SHAKILLANISHI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: TARIXIY, ILMIY HAMDA BOZOR TAHLILI	32
A.A. Akbarov, X.R. Aliyev	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISHNING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI VA ULARNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	42
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
TURIZM KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY AKTIVLARINING ROLI.....	47
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK SOLIQLAR VA TO'LOVLAR TIZIMI TAHLILI	53
Sadullayev Rasulbek Palvanbayevich, Abdolnizozov Murodbek Madiyarovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA IJTIMOYIY HIMOYA TIZIMINI MOLIYALASHTIRISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR VA TIZIMGA KIRITILAYOTGAN O'ZGARISHLAR.....	59
Kasimova Gulyar Axmatovna, Aripova Kamola Botir qizi	
MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI KOMPLEKS BAHOLASH VA PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK VA SUN'IY INTELLEKT USULLARINING INTEGRATSIYASI	64
Namazov Gafur Shokulovich	
BALIQCILIK SUBYEKTLARINI RIVOJLANTIRISHDA DUNYO MAMLAKATLARINING O'RNI	69
Beglayev Uchqun Xurramovich	
KAMBAG'ALLIK FENOMENINING IJTIMOYIY-IQTISODIY VA NAZARIY-KONTSEPTUAL ASOSLARI	75
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA HISOB VA BIZNES JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	81
Artikova R.A.	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DIVIDEND TO'LASH QOBILİYATI KOEFFITSIYENTINING MAQBUL ORALIG'INI ANIQLASH VA UNING INVESTITSION SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	88
Ibragimov G'anjion G'ayratovich	
STRATEGIES TO RAISE AWARENESS OF NATURAL POLLUTION AMIDST RISING POPULATION DENSITY AND GDP PER CAPITA IN UZBEKISTAN	93
Axliddin Aroplitdinovich Valiyev, Askarov Farhod Rakhmatovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ESG-ОРИЕНТИРОВАННОМ РАЗВИТИИ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ.....	99
Айматова Фарида Хуразовна	
KORXONALARDA INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANISHINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	107
Shukurillaev Jahongir Botir o'g'li	
DEHQON XO'JALIKLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA KREDITLAR MIQDORINI DIFFERENSIYALLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	113
Xakimov Zafar Ibragimovich	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	118
Tadjimirzayev Anvar Abduvoxidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA HUDUDIY MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	124
Muhammadieva Nodira	
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA HUDUDIY RIVOJLANISHNI STATISTIK HISOBLASH METODOLOGIYASINI QAYTA BAHOLASH MEZONLARI (SCOPUS VA WEB OF SCIENCE DA INDEKSLANGAN ILMIY NASHRLAR TAHLILI ASOSIDA).....	131
Santjar Abdumurodovich Sattorov	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING HUDUDIY-IQTISODIY OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	139
Allamuratova Perida Maxsetbaevna	

XORAZM VILOYATIDA AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI VA AHAMIYATI	144
Ro'zmatova Farahongiz Bekmurotovna, Yarmetova Nargiza Shiximbayevna	
MAHALLIY VA XALQARO TURIZM BOZORIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH OMILLARI, TAMOIYILLARI VA MEKANIZMLARI	152
Alikulov Samar Abdurashidovich	
TRANSPORT XIZMATLARINING SOHALAR BO'YICHA TAQSIMOTI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TASNIFI	159
Karimova Shaxnoza Uktamovna	
RAQAMLI TO'LOVLAR VA O'ZBEKISTONDA KORPORATIV BOSHQARUV SHAFFOFLIGI	165
Ruziyeva Barno Yadgarovna	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ	172
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
MAJBURIY IJRO HARAKATLARINI RAQAMLASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	177
Matmuratova Nasiba Azatovna	
OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI CHEKLOVCHI OMILLAR TAHLILI	181
Pulatov Abdulla	
INVESTITSION LOYIHALARNING IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI VA ULARNI MOLIYALASHTIRISH ISTIQBOLLARI	185
Nazarov Aziz Avazovich	
ФИНАНСОВАЯ УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	190
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI DIVERSIFIKATSIYALASHNING MAQSADLI PROGNOZ PARAMETRLARI	197
Omonova Nafisa Qahramon qizi	
MANAGEMENT STRATEGIES IN WOMEN'S BUSINESS: GENDER-SPECIFIC APPROACHES, INNOVATIVE MODELS, AND DIGITAL TRANSFORMATION	200
Ahrorova Asila	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARI INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	207
Hakimova Oydina Abdulhamidovna, Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
INSON TARAQQIYOTI INDEKSI VA UNI ANIQLAB BERUVCHI KO'RSATKICHLARNING KORRELYATSION-REGRESSION TAHLILI	212
Tursunov Rasul Tairovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА НА МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ	218
Эргашева Феруза Насруллаевна	
ENHANCING THE METHODOLOGICAL FRAMEWORK FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM VILLAGES IN UZBEKISTAN	226
Khudaynazarova Dilorom Khayrullaevna	
THE ROLE OF INNOVATION IN ENSURING COMPETITIVENESS IN THE GREEN ECONOMY	231
Musadjanova Nargiza Abduvoxid qizi	
O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINING O'RNI VA SAMARADORLIGI	238
Saodat Sadriddinova	
OLIY TA'LIMDA CHET TILLARNI O'QITISH UCHUN RAQAMLI BOSHQARUV STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	243
Saida Xabibullayeva	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИСКАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМОВ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В СФЕРЕ ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	247
Исматиллаева Роза Тухтамуратовна, Тураева Сурия Тельмановна	

INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASTERINING QIYMAT YARATISH UZLUKSIZ ZANJIRIDA AGROSERVIS XIZMATLARI KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	252
Kudratova Iroda Turdibayevna	
QISHLOQ XO'JALIGI IQTISODIYOTIDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI	257
Nurullayeva Raushan Koptleuovna, Nurimbetov Timur Uzaqbergenovich	
FIZIKA UMUMIY KURSIGA NANOTEXNOLOGIYA TUSHUNCHALARINI KIRITISHNING METODIK ASPEKTLARI VA KOMPONENTLARI	260
Sottarov Abduvali Umirqulovich	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA EKOLOGIK HISOBOTLAR VA ULARNING TUTGAN O'RNI.....	266
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Rahmanova Sitara Bahodir qizi	
SANOAT KORXONALARIDA OPERATSION MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	277
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH.....	283
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION INVESTITSİYALASH VA MUQOBIL MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINI JORIY ETISH (SIRDARYO VILOYATI MISOLIDA)	286
Maxamadiyev Turg'unboy Jumabayevich	
O'ZBEKISTONDA XO'JALIK JAMIYATLARI KUZATUV KENGASHLARI FAOLIYATINING ILMIY-METODOLOGIK ASOSLARINI RIVOJLANTIRISH.....	292
Valijonov Akmaljon	
IQTISODIYOTNING AGRAR SEKTORIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH: NAZARIY VA USLUBIY YONDASHUVLAR	296
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA MAHALLIY MOLIYANING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	303
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
МЕТОД ФОРМИРОВАНИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО ПАКЕТА	308
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI XUDUDIY TARKIBINI TAKOMILASHTIRISH YO'LLARI	311
Uralov Eliboy Omonovich	
INNOVATSION VA AN'ANAVIY YONDASHUVLAR ASOSIDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING TAQQOSLAMA TAHLILI	316
Abdulfarmonov Farrux Faxriddinovich	
EKSPORT IMKONIYATLARI VA LOGISTIKA SAMARADORLIGINI SOLISHTIRISH.....	320
Safarova Muxabbat Radjabovna	
IJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI O'SISHI DINAMIKASI VA LIKVIDLIK KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	324
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
KO'CHMAS MULKNI OMMAVIY BAHOLASHNING INNOVATSION TEXNOLOGIYALARI.....	331
Xushvaqtov Jasur Shuhrat o'g'li	
TURIZM XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLARDA MOLIYAVIY HISOBOTLARNI MHXS GA O'TKAZISHDA TRANSFORMATSIYA REJASINI ISHLAB CHIQISH MASALALARI.....	339
G'afforov Ilhomjon Ilyosjonovich	
QURILISH SANOATI KORXONALARI DIVERSIFIKATSIYALASHUVINING IQTISODIY MEXANIZMLARI	343
Yembergenova Aynur Aydosbaevna	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANISHNING NAZARIY JIHATLARI	351
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	

KAPITAL BOZORI ORQALI MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTITSIYA JALB QILISHNING BELARUS TAJRIBASI	357
Abduraxmanov Adham Raxmatullayevich	
BARQAROR QISHLOQ XO'JALIGI AMALIYOTLARINI JORIY ETISHDA XULQ-ATVOR OMILLARINING NAZARIY VA AMALIY AHAMIYATI	362
Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich	
SANOAT KORXONALARIDA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	367
Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov	
O'ZBEKISTONDA MEHMONXONALARNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI JOYLASHTIRISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	373
Xasanova Naimaxon Akmal qizi	
SOLIQ YUKINI OPTIMALLASHTIRISHNING XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	381
Jovliyeva Zuhra Chori qizi	
SANOATNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "YASHIL" INVESTITSIYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	386
Ibragimov Zaxid Taxirovich	
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ АКТИВАМИ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО ПРИМЕНЕНИЯ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЦИОНАЛЬНЫЙ БАНК РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	395
Т.И.Бобакулов, Тухтамышева Гулнора Усмановна	
AGRAR TARMOQQA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI ISHLAB CHIQRISH FUNKSIYALARI YORDAMIDA EKONOMETRIK BAHOLASH.....	401
Xatamov Ochildi Qurbonovich, Badalov Jamshid Jamolovich	
IJARA OPERATSIYALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING KAMCHILIKLARI VA UZVIY TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	409
Oripova Saodat Mirfotix qizi	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH.....	414
Xolboyeva farangiz xayrulloevna	
SUN'IY INTELLEKT VA RAQAMLI VOSITALARNING TA'LIM JARAYONIDAGI O'RNI.....	419
To'xtamishva Dilrabo Shermonovna	
MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTINI KENGAYTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI	424
Kalenov K.T.	
HUNARMANDCHILIK BRENDLARINING BOZOR OMILLAR TIZIMINI (MAHSULOT, NARX, TAQSIMOT, TARG'IBOT) TAKOMILLASHTIRISHNING USLUBIY ASOSLARI	428
Ergasheva Aziza	
NAMANGAN VILOYATI IQTISODIYOTIDA TARKIBIY O'ZGARISHLAR: HUDUDIY VA TARMOQ TAHLILI	436
Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li	
WATER HARVESTING FOR CLIMATE RESILIENCE IN UZBEKISTAN'S AGRICULTURE: OPPORTUNITIES, BARRIERS, AND POLICY RECOMMENDATIONS	445
Kripa Mondal, Dr. Anita Banerjee	
O'ZBEKISTONDA TABIIY VA IQTISODIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHNI TA'MINLASH YO'LLARI	454
Sattarov Abdusamat Umirqulovich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	459
Nasibboyev Fazliddin Sirojiddinovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI MONITORING QILISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF QILISH YO'LLARI	464
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
SIRKULYAR IQTISODIYOT — IQTISODIY BARQARORLIKNING MUHIM OMILI	471
Hasanov Sh. Sh.	

МАРКЕТИНГОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ВУЗА.....	482
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
TEMIR YO'L SOHASINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	488
<i>Orifova Ximoyat Shovkat qizi</i>	
O'ZBEKISTONDA ZIYORAT TURIZMINI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISHDA XALQARO TAJRIBADAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	494
<i>Raximova Dilfuza Mirzakasimovna</i>	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MILLIY HUNARMANDCHILIKNING IQTISODIY SALOHIYATINI BAHOLASH VA EKONOMETRIK PROGNOZLASH	503
<i>Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna</i>	
MINTAQAVIY IQTISODIY O'SISHNI BAHOLASHDA EKONOMETRIK MODELLAR VA GEOSTATISTIK USULLARNI TAKOMILLASHTIRISH: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	509
<i>Sattorov Sanjar Abdumurodovich</i>	
XODIMLARNI MOTIVATSIYA QILISH VA ULARNING ISH FAOLIYATIGA TA'SIRI: O'ZBEKISTONDAGI KICHIK VA O'RTA BIZNES MISOLIDA	518
<i>Yuldashov Aziz</i>	
RAQOBAT MUHITIDA AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BREND STRATEGIYASINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARI	522
<i>Boboyev L. Kadrxo'ja Djuraxodjeyevich</i>	
XODIMLARNI O'QITISH, QAYTA TAYYORLASH VA ISHSIZLARNI KASBGA YO'NALTIRISHNING XORIJ TAJRIBASI (GERMANIYA MISOLIDA).....	528
<i>Sattorov Ramziddin Shovxiddin o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	533
<i>Yangiboyev Sardor Ernazar o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI RIVOJLANTIRISHDA CHIQUINDISIZ VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	542
<i>Nabiyeva Nilufar Olim qizi</i>	
МАШИННОЕ ОБУЧЕНИЕ В ПРОГНОЗИРОВАНИИ РЫНОЧНЫХ ТЕНДЕНЦИЙ В УСЛОВИЯХ ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ	548
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
РОЛЬ, СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	555
<i>Каюмова Гузел Иброхимхановна</i>	
QURILISH KORXONALARIDA AKTIVLARNI TAN OLIISHNING XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISHNI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	562
<i>Yahyojev To'liqin Ismatulla o'g'li</i>	
IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA MEVA-SABZAVOTCHILIK KORXONALARINI BOSHQARUV MEKANIZMLARI	566
<i>Xudoyberganova Dilnoza Anvarjon qizi</i>	
QURILISH KORXONALARIDA BOSHQARUV MUNOSABATLARI MAZMUNI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	572
<i>Toshimov Azizbek Hakimovich</i>	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDAGI KOMPANIYALAR KAPITALINI MAKSIMALLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	576
<i>Muradova Dildora Abdusalimovna</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARDAGI KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHDA BAZEL III TALABLARI	581
<i>Norova Nozima Nabiyevna</i>	
ЦИРКУЛЯРНАЯ ЭКОНОМИКА КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ, МИРОВАЯ ПРАКТИКА И ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ	588
<i>Алиева С.С.</i>	

KORXONALARDA SOLIQ HISOBINI TASHKIL ETISH VA UNING BUXGALTERIYA HISOBİ BILAN O'ZARO BOG'LIQLIGI	594
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
HUDUDIY KORXONALARDA BIZNES JARAYONLARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY BOSHQARUV MODEL VA TAMOYILLARINING AHAMIYATI	599
Azimova Maxfuza Rashidovna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА - ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА	604
Пирназаров Шоназар Махтовович	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONINING O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	608
Abdinazarov Suhrobbek Bekmurod o'g'li, Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	
SINGAPUR VA JANUBIY KOREYADA BIZNES SUBYEKTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASH.....	615
Nasriddinov Qobilbek Qurbonbekovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL ENERGIYAGA O'TISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	620
Hayitov Jamshid Xolboyevich	
LOYIHALARNI STRATEGIK REJALASHTIRISHDA BIG DATA TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH MEKANIZMLARI	625
Xamrayev Zuxritdin Abduraxmanovich	
LOYIHA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA LOYIHA JAMOASINING ROLI VA FUNKSIYALARI	629
Utemuratov Sadik Muratovich	
IQLIM O'ZGARISHI VA RESURLAR CHEKLANGANLIGI SHAROITIDA YASHIL TURIZM MODELLARINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARINI TIZIMLI TAHLIL QILISH VA RIVOJLANTIRISH	633
Rasulova Nigora Yusupovna	
ВЛИЯНИЕ КУЛЬТУРНЫХ РАЗЛИЧИЙ НА ПРОЦЕСС УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ КОММУНИКАЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ПОДХОД.....	637
Латипов Ашур Али Рустам угли, Хамидов Далер Дилшодович	
ADAM SMIT IQTISODIY G'OYALARI VA ULARNING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI.....	641
Boymatov Xoliyor Qurbonovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT SIFATINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	646
Baytanov O'ralboy Miraqul o'g'li	
SOCIAL PROTECTION SYSTEM OF THE POPULATION IN THE CONDITIONS OF A TRANSFORMATIONAL ECONOMY.....	651
M. Sh. Rakhimova	
SANOATNI YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH: XORIJIY TAJRIBA, SIYOSIY MEKANIZMLAR VA O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY XULOSALAR	655
To'qumbetov Og'abek Shavkat o'g'li, Ruziyeva Dilobar Isomjonovna	
TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA AHOLI FAROVONLIGINING O'RNI VA AHAMIYATI	661
Bobayev Isroiljon Abdinabiyevich	
IMPROVING THE EFFECTIVENESS OF THE MAHALLA INSTITUTION IN THE TERRITORIAL GOVERNANCE SYSTEM: MODERNIZATION OF INSTITUTIONAL AND ORGANIZATIONAL MECHANISMS	666
Mirbabayev Farrukh Atkhamovich	
AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASHDA DAVLAT BUDJETI XARAJATLARI TAHLILI	674
Xannarov Komiljon Karimovich	
INVESTITSIYA KO'CHMAS MULKI HISOBINI TASHKIL QILISH VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	681
Maxmudov Jamshed Ashrafovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМА ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ РАЗВИТИЯ ПАЛОМНИЧЕСКОГО ТУРИЗМА.....	687
Навруз-Зода Бахтиёр Негматович, Мусаев Маликжон Кароматович	

TRANSFORMING UZBEKISTAN THROUGH DIGITALIZATION IN A GLOBALIZED WORLD.....	694
Narzullaeva Umidakhon Nodir qizi	
SUG'ORILADIGAN YERLARDA SUVDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	699
Elomonov Ro'zimurod Doniyor o'g'li, Abdug'aniyev Otabek Allajonovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИОННЫХ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ.....	704
Р. И. Хакимов	
TURIZM SOHASIDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHGA USLUBIY YONDOSHUVLAR	713
Pardayeva Ozoda Mamayunusovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINI BOSHQARISHDA SAMARADORLIK HOLATI TAHLILI	718
Kasimov Saidakmal Saidahrolovich	
BANKLARNING IJTIMOY ROLINI OSHIRISHDA YASHIL DEPOZITLARNING AHAMIYATI	722
Berdiyev Akram O'ktamovich	
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI	728
Xikmetov Nodirbek Ikromovich	
AHOLI DAROMADLARI TENGSIZLIGINING SHAKLLANISHI, UNING IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	735
Atayev Jaxongir Erkinovich	
KORXONALARDA DAROMAD VA XARAJATLAR BILAN BOG'LIQ MOLIVAVIY XATARLAR TASNIFI VA ULARNI AUDITDA ANIQLASH USULLARI.....	740
Mehriyev Sobit Sayim o'g'li, Dadarbayev Muzaffar Abduraxmanovich	
GREEN BONDS: ESSENCE, SIGNIFICANCE AND DEVELOPMENT PROSPECTS IN UZBEKISTAN	746
Susanna S. Alieva	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING MOHIYATI VA IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI	753
Marupov Qobil Komilovich	
МОДЕЛЬ ЧЕБОЛЬ ОРГАНИЗАЦИИ БИЗНЕСА В РЕСПУБЛИКЕ КОРЕЯ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЙ И СРАВНИТЕЛЬНО-УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	758
Латипов Ашур Али Рустам ўғли, Ризаева Зумрад Алишеровна	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI RAG'BATLANTIRISHDA SOLIQ PREFERENSIYALARINING ROLI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	762
Allaberganova Kumush Javlonbek qizi, Beknazarova N.T.	
AKSIZ SOLIG'INING BUDJET DAROMADLARI SHAKLLANISHIDAGI O'RNI VA MAZKUR SOLIQNI BUDJETGA UNDIRISH TARTIBINING TAHLILI	769
Nazarova Rushana Ravshan qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTI BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING ROLI: XORAZM VILOYATI MISOLIDA.....	774
Ibodullayev Dilshod Ibragimovich	
HUDDIY INVESTITSION JOZIBADORLIKNI BAHOLASHNING OPTIMIZATSIYALANGAN METODOLOGIYASI: ASOSIY KO'RSATKICHLARNING KO'P O'LCHOVLI TAHLILI.....	781
Xolmurotova Diyoraxon Ibragimovna, Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ГЕРМАНИИ	788
Артикова Шохиди Ильясовна	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA KORXONALAR MARKETING STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI	793
Rasulova Nigora Nematovna	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA ASOSIY KAPITALGA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH YO'NALISHLARI	799
Sultanova Aziza Baxtiyar qizi	

KORXONALARDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	802
<i>Aminova Shaxnoza Aziz qizi</i>	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI VA ULARNI BAHOLASH USULLARI.....	807
<i>Nazirova Sayyora Baxtiyorovna, Qulmamatova Barno Omonovna, Sharifova Nargiza Djurayevna</i>	
MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINI JORIY ETISHNING O'ZBEKISTON KORXONALARIDA MOLIYAVIY SHAFFOFLIKKA TA'SIRI	811
<i>Murodova E'zoza Maqsud qizi</i>	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI TA'MINOT ZANJIRINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: ISHLASH MEKANIZMI VA ALGORITMINI ISHLAB CHIQUISH	816
<i>Umarov Bobur Murtazoyevich</i>	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI INVESTITSIYA FAOLLIGINI OSHIRISH ORQALI MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH	822
<i>Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich</i>	
AGRAR SOHADA KADRLAR TAYYORLASHNI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY METODOLOGIK ASOSLARI	829
<i>Boltayev Nurali Shiramatovich</i>	
MAMLAKATIMIZ TURIZM SOHASI XIZMATLAR SIFATI BILAN BOG'LIQ IQTISODIY KO'RSATKICHLAR	838
<i>Suyunov R. G'.</i>	
ПРОБЛЕМЫ И ОГРАНИЧЕНИЯ В ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ	844
<i>Джулибеков Нурмат Каршибекович, Жулиева Гулноз Юлдашевна</i>	
BIZNES JARAYONLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH ASOSLARI	849
<i>Yoqubjanov Muminmirzo Nosirjon o'g'li, Erkinxojiyev Ismoiljon</i>	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINING ZAMONAVIY IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI, AHAMIYATI VA UNING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	853
<i>Ernazarov Gulam Bekbaevich</i>	
SANOAT KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHDA TIJORAT BANKLARINING ROLI	860
<i>Mirzokirov Mirramizjon Mirxoshim o'g'li</i>	
ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ И УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	867
<i>Урунова Мафтуна Гайратовна</i>	
АНАЛИЗ ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ЭКОНОМИКИ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ И ЕЁ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ	871
<i>Некова Фатима Борисовна</i>	
MINTAQA SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISHDA KLASSTERLASH VA RAQAMLI BOSHQARUV TIZIMLARINING AHAMIYATI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	876
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
ТЕМИР YO'L TRANSPORTI TIZIMINI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY TASHKILY-IQTISODIY USULLARDAN FOYDALANISH	882
<i>Kayumov Z.O.</i>	
O'ZBEKISTONDA VALYUTA KURSINING SHAKLLANISHI VA UNING INFLATSIYA DARAJASIGA TA'SIRI MEKANIZMI.....	887
<i>Matrizayev Zafar Gulimboy o'g'li, Viqorjon Bahriddinov Akbar o'g'li</i>	
МЕХНАТ BOZORINING TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O'RNI.....	892
<i>Soatmo'minova Zarnigor Olimjon qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING TURIZMDA MOHIYATI VA AHAMIYATI.....	897
<i>Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li</i>	
НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	901
<i>Мирзаев Кулмамат Джанзакович</i>	

ELEKTR UZILISHLARINING HUDUDIY IQTISODIYOTGA TA'SIRI VA RISKLARNI BOSHQARISH MEXANIZMLARI	906
Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi	
DAVLAT TRANSPORT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYASINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	911
Uktamov Sarvar Atxam o'g'li	
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНСТРУМЕНТЫ ПОДДЕРЖКИ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ В СТРАНАХ ЕС, США И ЯПОНИИ	915
Газизова Эльмира Хамидовна, Мелибаева Гульнора Ачиловна	
SANOATNI HUDUDIY RIVOJLANTIRISHDA ISHLAB CHIQRISH SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISH OMILLARI	921
O'zmanov Ixtiyor Ibragim o'g'li	
SUG'URTA INSTITUTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	926
Sherov Sanjar Radjabovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI STRATEGIYALAR ASOSIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	932
Umurov Jasurbek Jamil o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA KASABA UYUSHMALARI FAOLIYATINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	936
Raxmonov Abduxalil Rasulovich	
INKLYUZIV TA'LIM XIZMATLARINING RAQAMLI EKOTIZIMINI SHAKLLANTIRISHDA DAVLAT, OTM VA IT INFRATUZILMA INTEGRATSIYASI.....	940
Maxkamova Kamola	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA BUDJETLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH (ENERGETIKA KORXONALARI MISOLIDA).....	944
Sobirov Shoyadbek Kurbonaliyevich	
UY-JOY QURILISHINI RIVOJLANISHINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	950
Usmanov Mirumar Abdulla o'g'li	
TIKUV-TRIKOTAJ MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRUVCHI KICHIK KORXONALARNING IQTISODIY KO'RSATKICHLARI TAHLILI	956
Abduhamidov Abdurahmon Abdulatif o'g'li	
O'ZBEKISTONDA 2026–2030-YILLARGA MO'LJALLANGAN SOLIQ MA'MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	963
Ismailov Timur Atabayevich	

O‘ZBEKISTONDA 2026–2030-YILLARGA MO‘LJALLANGAN SOLIQ MA‘MURCHILIGI STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI

Ismailov Timur Atabayevich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil izlanuvchisi

ORCID: 0009-0001-0130-8766

E-mail: timur.ismailov@soliq.uz

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasida soliq ma‘murchiligi tizimini transformatsiya qilishning strategik yo‘nalishlari tadqiq etilgan. Xususan, soliq to‘lovchilarga xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish, soliq majburiyatlari bajarilishini ta‘minlash, ilg‘or texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy etish hamda kadrlar salohiyatini rivojlantirish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, muallif tomonidan ilmiy asoslangan takliflar va amaliy tavsiyalar ilgari surilgan.

Kalit so‘zlar: soliq ma‘murchiligi, strategik rivojlanish, raqamlashtirish, yashirin iqtisodiyot, soliq nazorati, xavflarni tahlil qilish, soliq islohotlari.

Abstract. This article examines the strategic directions for the transformation of the tax administration system in the Republic of Uzbekistan. In particular, it analyzes issues related to improving the quality of taxpayer services, ensuring compliance with tax obligations, introducing advanced technologies and innovations, and developing human capital. The author also proposes scientifically grounded recommendations and practical solutions.

Key words: tax administration, strategic development, digitalization, shadow economy, tax control, risk analysis, tax reforms.

Аннотация. В данной статье исследуются стратегические направления трансформации системы налогового администрирования в Республике Узбекистан. В частности, проанализированы вопросы повышения качества обслуживания налогоплательщиков, обеспечения исполнения налоговых обязательств, внедрения передовых технологий и инноваций, а также развития кадрового потенциала. Кроме того, автором предложены научно обоснованные рекомендации и практические решения.

Ключевые слова: налоговое администрирование, стратегическое развитие, цифровизация, теневая экономика, налоговый контроль, анализ рисков, налоговые реформы.

KIRISH

Zamonaviy bozor iqtisodiyoti sharoitida davlat budjeti daromadlarining barqarorligini ta‘minlash hamda tadbirkorlik muhitini yanada yaxshilash soliq tizimining samaradorligiga bevosita bog‘liqdir. O‘zbekiston Respublikasining Yangi taraqqiyot strategiyasida belgilangan ustuvor vazifalar doirasida soliq yukini maqbullashtirish va soliq ma‘murchiligini soddalashtirish muhim yo‘nalishlardan biri sifatida e‘tirof etilmoqda.

Hozirgi kunda soliq organlari faoliyatini “soliqchi — ko‘makchi” tamoyili asosida tashkil etish, soliq to‘lovchilarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish hamda soliq tizimini kompleks raqamlashtirish dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Shu bilan birga, yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish, soliq nazoratida inson omilini optimallashtirish va axborot almashinuvi tizimlarini yanada takomillashtirish zarurati mavjud bo‘lib, bu holatlar sohani strategik jihatdan rivojlantirishni taqozo etadi.

Mazkur maqolaning asosiy maqsadi O‘zbekiston soliq tizimida mavjud jarayonlarni ilmiy jihatdan tahlil qilish hamda ilg‘or xorijiy tajriba asosida soliq ma‘murchiligi samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

G'arb iqtisodchilari — S. Fisher, R. Dornbusch va R. Schmalensee [1] fikriga ko'ra, soliq siyosati alohida mustaqil tushuncha sifatida emas, balki fiskal siyosat tarkibida ko'rib chiqiladi. Ularning yondashuvida fiskal siyosat davlatning daromadlari va xarajatlarini boshqarish bo'yicha qarorlar majmui sifatida talqin etiladi.

A. V. Aronov va V. A. Kashin [2] soliq siyosatining maksimal modelini uning asosiy strategik yo'nalishlaridan biri sifatida baholaydilar. Ularning ta'kidlashicha, soliqlar sonini ko'paytirish, soliq stavkalarini oshirish hamda imtiyozlarni qisqartirish ayrim sharoitlarda soliq siyosatining muhim strategik vositalari sifatida qaralishi mumkin.

I. A. Mayburov [3] soliq islohotini soliq tizimini tubdan yangilash va uni davlat soliq siyosatining yangi mazmuniga moslashtirish jarayoni sifatida izohlaydi.

N. M. Dementeva [4] soliq siyosatini davlat iqtisodiy siyosatining muhim tarkibiy qismi sifatida baholab, uning mustaqil ahamiyatga ega ekanligini hamda soliqlar nazariyasining ilmiy asoslariga tayanishi zarurligini ta'kidlaydi. Shuningdek, u amalga oshirilayotgan soliq siyosati natijalari davlat iqtisodiy siyosatini takomillashtirish va soliq tizimini samarali tashkil etish yo'nalishlarini belgilashda muhim omil bo'lib xizmat qilishini qayd etadi.

M. V. Karp [5] soliq siyosatini davlatning o'rta va uzoq muddatli moliyaviy siyosatining ajralmas qismi sifatida talqin qilib, u soliq sohasidagi davlat faoliyati konsepsiyasi, soliq mexanizmi hamda soliq tizimini boshqarish elementlarini o'z ichiga olishini asoslaydi.

O. Sitnikova [6] konsolidatsiyalashgan soliq to'lovchilar guruhini shakllantirish jarayoniga alohida e'tibor qaratib, bunda aktivlarni tan olish yoki qayta baholash, guruhga kirishdan oldin zararlarni hisobga olish tartibini ishlab chiqish hamda bunday subyektlarning xalqaro miqyosda e'tirof etilishini ta'minlash zarurligini ta'kidlaydi.

Yu. Darkina [7] yirik soliq to'lovchilarning o'ziga xos jihatlarni tahlil qilib, ular uchun katta hajmdagi moliyaviy oqimlar, keng ko'lamlı hujjatlar aylanishi, turli tarkibiy bo'linmalar integratsiyasi hamda ichki va tashqi bozorlardagi hamkorlik aloqalarining rivojlanganligi xos ekanligini qayd etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda soliq ma'murchiligini takomillashtirish masalalarini o'rganishda kompleks ilmiy yondashuvlardan foydalanildi. Xususan, tizimli tahlil usuli orqali O'zbekiston Respublikasida amalda qo'llanilayotgan soliq ma'murchiligi tizimi va uning asosiy elementlari o'rganildi.

Tadqiqot jarayonida qiyosiy tahlil usuli asosida rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarning ilg'or tajribasi, jumladan OECD va boshqa xalqaro tashkilotlar tavsiyalari tahlil qilindi. Statistik va dinamik tahlil usullari yordamida soliq tushumlari, ularning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi hamda soliq tizimidagi mavjud tendensiyalar baholandi.

Shuningdek, normativ-huquqiy hujjatlar tahlili asosida O'zbekiston Respublikasida soliq ma'murchiligini tartibga soluvchi amaldagi qonunchilik va strategik hujjatlar o'rganildi. Empirik tahlil elementlari sifatida mavjud amaliyot, soliq organlari faoliyati hamda joriy etilgan raqamli texnologiyalar samaradorligi baholandi.

Tadqiqot natijalarini shakllantirishda umumshtirish, mantiqiy tahlil va ekspert baholash usullaridan foydalanilib, soliq ma'murchiligini rivojlantirishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Bugungi kunda soliq organlari tomonidan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019–10–07 dagi PQ-4389-son qarori¹ bilan tasdiqlangan soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish strategiyasi doirasida belgilangan chora-tadbirlar izchil amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, so'nggi 6 yil davomida yangi strategik hujjat ishlab chiqilmaganligi sababli soliq ma'murchiligining o'rta va uzoq muddatli istiqbolini belgilovchi yagona konseptual hujjatning yetishmasligi kuzatilmoqda. Mazkur holat soliq to'lovchilarning uzoq muddatli biznes-rejalarini shakllantirishda ayrim noaniqliklarning yuzaga kelishiga olib kelishi mumkin.

Bundan tashqari, soliq tizimi rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar — iqtisodiy, texnologik va institutsional jarayonlar — tobora murakkablashib bormoqda. Ushbu sharoitda soliq organlari nafaqat fiskal funksiyalarni samarali amalga oshirishi, balki shaffoflik, samaradorlik, inklyuzivlik va barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan zamonaviy yondashuvlarni keng joriy etishi zarur.

Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik muhitini yaxshilash va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan islohotlarning izchil amalga oshirilishi, jumladan yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining qabul qilinishi soliq organlari faoliyatini yanada takomillashtirishni, xizmatlar sifatini yangi bosqichga olib chiqishni hamda soliq to'lovchilar bilan o'zaro ishonchga asoslangan munosabatlarni mustahkamlashni taqozo etmoqda.

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 10.07.2019 yildagi PQ-4389-son <https://lex.uz/docs/-4415356>

Alohida ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026–02–16 dagi PF–21-son Farmoni²ga muvofiq “maqsad – harakat – natija” tamoyiliga asoslangan mutlaqo yangi strategik rejalashtirish tizimi joriy etildi. Mazkur yondashuv O'zbekiston – 2030 strategiyasini zamonaviy talablar asosida takomillashtirish zaruratini belgilab berdi.

Shuningdek, 2023–2025-yillarda erishilgan natijalar va o'tkazilgan baholashlar asosida 2026–2030-yillarga mo'ljallangan yangilangan O'zbekiston – 2030 strategiyasi tasdiqlandi. Mazkur strategiyada fiskal barqarorlikni ta'minlash hamda davlat majburiyatlarini samarali boshqarish maqsadida soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish orqali soliq tushumlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushini 2030-yilgacha 17,3 foizga yetkazish ko'rsatkichi belgilangan.

Yuqoridagi vazifalardan kelib chiqib, 2026–2030-yillarga mo'ljallangan soliq ma'murchiligi strategiyasini ishlab chiqish va uni amaliyotga izchil joriy etish maqsadga muvofiqdir. Ushbu strategiya soliq to'lovchilar bilan o'zaro ishonchni mustahkamlash, adolatli va raqobatbardosh tadbirkorlik muhitini yaratish orqali nafaqat davlat daromadlarini oshirishga, balki barqarorlik, tenglik va yagona yondashuv tamoyillariga asoslangan samarali soliq tizimini shakllantirishga xizmat qilishi lozim.

Asosiy e'tibor soliq to'lovchilarga yo'naltirilganlik tamoyiliga qaratilishi lozim. Bunda shaffoflikni oshirish, soliq to'lovchilarga yo'naltirilgan yuqori sifatli xizmatlarni taqdim etish, ishonchli soliq to'lovchilarning ehtiyoj va manfaatlariga mos xizmat ko'rsatish hamda ularning qonunchilikka rioya etish darajasini oshirish maqsadida soliq ma'murchiligini yanada takomillashtirish zarur.

Shuningdek, strategiyada inklyuzivlik va adolatlilik tamoyillariga alohida e'tibor qaratish muhim ahamiyatga ega. Shaffof, adolatli va inklyuziv soliq tizimi jamoatchilik ishonchini mustahkamlashga xizmat qilib, barcha manfaatdor tomonlar, jumladan kam ta'minlangan va ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarga nisbatan teng va adolatli yondashuvni ta'minlaydi.

Kelgusi besh yil davomida soliq tizimi orqali ijtimoiy tenglikni qo'llab-quvvatlash, qonunchilikka ixtiyoriy rioya qilishni rag'batlantirish hamda tadbirkorlik subyektlari va jismoniy shaxslar uchun mavjud to'siqlarni izchil kamaytirish maqsadga muvofiqdir.

Shu bilan birga, davlat organlari, xalqaro tashkilotlar va xususiy sektor bilan samarali hamkorlikni rivojlantirish orqali ishonchni mustahkamlovchi hamda qonunchilikka rioya qilish va adolatlilik madaniyatini yuksaltiruvchi soliq ma'murchiligi tizimini shakllantirish ijobiy natijalar beradi.

Mazkur strategiya doirasida quyidagi to'rtta ustuvor yo'nalishni belgilash maqsadga muvofiqdir:

1. Soliq to'lovchilarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish;
2. Soliq majburiyatlari bajarilishini ta'minlash;
3. Ilg'or texnologiyalar va innovatsiyalarni rivojlantirish;
4. Kadrlar salohiyatini oshirish.

Jumladan, soliq to'lovchilarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish yo'nalishida quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish tavsiya etiladi:

1. Soliq organlari tomonidan soliq to'lovchilarga bepul xizmat ko'rsatish, murojaatlarga o'z vaqtida javob berish hamda “bironta savol javobsiz qolmasligi” tamoyili asosida faoliyatni tashkil etish; soliq ma'murchiligida sun'iy intellekt texnologiyalaridan keng foydalanish, xususan “Davron” sun'iy intellekt yordamchisini yanada takomillashtirish.

2. Soliq qo'mitasi tizimida soliq to'lovchilarga xizmat ko'rsatishga ixtisoslashgan markazlashgan tuzilmani tashkil etish va uni yuqori malakali mutaxassislar (maslahatchilar) bilan shakllantirish.

3. Soliq to'lovchilar va jamoatchilikning soliq tizimiga bo'lgan ishonchini oshirish hamda xalqaro standartlar asosida xizmat ko'rsatish tizimini joriy etish.

4. Soliq qo'mitasi tomonidan muntazam ravishda, shuningdek mustaqil tashkilotlar ishtirokida yiliga kamida bir marta keng jamoatchilik o'rtasida so'rovnomalar o'tkazish orqali soliq organlariga bo'lgan ishonchga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha aniq chora-tadbirlarni ishlab chiqish.

5. Soliq ma'murchiligida mavjud tizimli muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish masalalarini Soliq qo'mitasi huzuridagi Jamoatchilik kengashi bilan hamkorlikda har chorakda kamida bir marta muhokama qilish hamda natijalarni ommaviy axborot vositalarida e'lon qilib borish.

6. Soliq to'lovchilarga ko'rsatiladigan interaktiv xizmatlar ko'lamini kengaytirish, jumladan soliq to'lovchilarga o'z faoliyat holatini mustaqil o'zgartirish imkoniyatini yaratish, shuningdek ayrim soliqlar (aksiz solig'i, suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq va yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq) bo'yicha hisobotlarni avtomatlashtirilgan tarzda shakllantirish tizimini joriy etish.

7. Soliq qo'mitasi tomonidan statistik va tahliliy ma'lumotlar, mavjud xavf-xatarlar hamda soliq ma'murchiligidagi dolzarb masalalar yuzasidan batafsil axborotlarni har chorakda rasmiy veb-saytda e'lon qilib borish orqali ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash.

2 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 16.02.2026 yildagi PF-21-son <https://www.lex.uz/uz/docs/-8050769>

8. Qo'shilgan qiymat solig'i bo'yicha salbiy farq summalarini avtomatlashtirilgan tartibda qaytarish mexanizmini joriy etish.

9. Soliq to'lovchilar uchun qulay shart-sharoitlar yaratish hamda ortiqcha to'langan soliqlarni o'z vaqtida qaytarishni ta'minlash maqsadida yagona g'azna hisobvarag'i tizimini joriy etish.

Soliq majburiyatlari bajarilishini ta'minlash yo'nalishida quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir:

1. Soliq xatarlarini boshqarish tizimini (Compliance Risk Management — CRM) sohalar, hududlar va soliq turlari kesimida rivojlantirish, yuqori xavf darajalarini hamda davlat budjetiga potensial tushishi lozim bo'lgan soliq summalarini aniqlash va ushbu tizimni izchil takomillashtirib borish.

2. Davlat budjetiga potensial tushishi lozim bo'lgan soliq summalarini aniqlash metodologiyasini ishlab chiqish hamda shu asosda hisobga olinmay qolgan soliq tushumlarini aniqlash va undirish mexanizmlarini joriy etish.

3. Barcha soliq nazorati tadbirlarini, shu jumladan jinoiy ishlar doirasida o'tkaziladigan tekshiruvlarni CRM tizimi orqali amalga oshirish amaliyotini kengaytirish.

4. Soliq nazorati tadbirlarining natijadorligini oshirish va xavflarni kamaytirish maqsadida xavflarni differensiyalash tizimini (Risk Differentiation Framework) joriy etish, shuningdek yillik Soliq auditi milliy rejasini ishlab chiqish va uning ijrosini ta'minlash.

5. Kameral soliq tekshiruvlari doirasidagi barcha jarayonlarni soliq to'lovchining shaxsiy kabineti orqali elektron shaklda amalga oshirish tizimini takomillashtirish.

6. Yuqori daromadga ega jismoniy shaxslarning daromadlari bo'yicha yagona elektron ma'lumotlar bazasini shakllantirish hamda ularning shaxsiy hisobini tizimli yuritish.

7. Jismoniy shaxslarning daromadlari va xarajatlarini bosqichma-bosqich majburiy deklaratsiya qilish tartibini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish.

8. Qurilish materiallari bozor narxlaridan kelib chiqib soliq bazasini aniqlash mexanizmini joriy etish.

9. Soliq qarzlarini undirish samaradorligini oshirish maqsadida qarzdorning shaxsiy g'azna va maxsus hisobvaraqlaridan so'zsiz undirish (qishloq xo'jaligi korxonalarini bundan mustasno), shuningdek mol-mulkka qaratish va taqiq qo'yish bo'yicha vakolatlarni takomillashtirish.

10. Qurilish, transport, qishloq xo'jaligi, chakana savdo, ijara xizmatlari hamda yuqori daromadli shaxslar segmentlari bo'yicha soliq ma'murchiligini yaxshilashga qaratilgan kompleks dasturlarni (Compliance Improvement Plans) ishlab chiqish va joriy etish.

11. Soliq organlarida ro'yxatdan o'tmasdan faoliyat yuritayotgan jismoniy shaxslarni aniqlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish.

12. Avtomatlashtirilgan xavflarni tahlil qilish moduli samaradorligini baholash asosida soliq to'lovchilarning xatti-harakatlarini prognoz qilish va soliq ma'murchiligidagi xavflarni aniqlash tizimini rivojlantirish.

13. Soliq auditi o'tkaziladigan subyektlarni tanlashda qo'llaniladigan algoritmlar va jarayonlarni takomillashtirish.

14. Soliq to'lovchilar reestri ma'lumotlarining yaxlitligi va ishonchligini ta'minlash.

Ilg'or texnologiyalar va innovatsiyalarni rivojlantirish yo'nalishida quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiqdir:

1. Soliq organlarining yagona integratsiyalashgan axborot-resurs bazasida katta hajmdagi ma'lumotlar (Big Data) bilan ishlash jarayonlarini optimallashtirish va takomillashtirish. Bunda ma'lumotlar bazasini bosqichma-bosqich tranzaksiya va tahliliy qismlarga ajratish nazarda tutiladi. Jumladan, soliq organlari ma'lumotlar bazasini faoliyat yo'nalishlari kesimida onlayn tranzaksiyalarni qayta ishlash (OLTP) hamda onlayn analitik ishlov berish (OLAP) tizimlariga ajratish.

2. Soliq qo'mitasi tomonidan soliq majburiyatlarini bajarish bilan bog'liq ma'lumotlarni vazirlik va idoralardan to'g'ridan-to'g'ri elektron integratsiya orqali olish tizimini joriy etish.

3. Soliq to'lovchilarning tijorat banklaridagi hisobvaraqlari aylanmalari to'g'risidagi ma'lumotlarni soliq organlari axborot tizimlariga integratsiya qilish.

4. Soliq qo'mitasi tarkibiy tuzilmalari funksiyalari va xizmatlarini bosqichma-bosqich raqamlashtirish.

5. Soliq to'lovchilarga ko'rsatilayotgan xizmatlarda sun'iy intellekt elementlarini keng qo'llash orqali ularning vaqt sarfini kamaytirish hamda soliq majburiyatlarini bajarishda sodda va qulay sharoitlar yaratish.

6. Soliq ma'murchiligida sun'iy intellekt texnologiyalarini keng joriy etish va ularning samaradorligini oshirish.

7. Yuqori xavf darajasiga ega soliq to'lovchilar bo'yicha soliq organlari va huquqni muhofaza qiluvchi organlar o'rtasida ma'lumotlar almashinuvi jarayonlarini to'liq raqamlashtirish.

Kadrlar salohiyatini oshirish yo'nalishida quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish tavsiya etiladi:

1. Soliq organlarida meritokratiya tamoyiliga asoslangan inson resurslarini boshqarish tizimini joriy etish. Bunda "Inson resurslari salohiyatini rivojlantirish" (HR Capacity Development) dasturini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish.

2. Soliq qo'mitasi huzurida Soliq akademiyasi, qayta tayyorlash va malaka oshirish markazlari hamda ilmiy-tadqiqot institutlarini tashkil etish.

3. Soliq tizimi xodimlari uchun uzluksiz va masofaviy ta'lim tizimini yaratish hamda sertifikatlash mexanizmlarini joriy etish orqali yuqori lavozimlar uchun kadrlar zaxirasini shakllantirish.

4. Soliq organlari xodimlarining bilim va malakasini muntazam oshirish maqsadida alohida "Xodimlarni rivojlantirish" tuzilmasini tashkil etish.

5. Ilg'or xorijiy tajriba asosida o'quv dasturlarini ishlab chiqish, malakali professor-o'qituvchilarni jalb etish hamda simulyatsion o'qitish platformalari orqali xodimlar malakasini muntazam oshirib borish.

6. Soliq organlarida biznes jarayonlarini tizimlashtirish, operatsion xavflarni aniqlash, baholash va kamaytirish mexanizmlarini joriy etish. Bunda xalqaro standartlar (ISO 22301, ISO 31000) asosida xavflarni boshqarish tizimini joriy etish.

7. Xalqaro sertifikatlarga ega mutaxassislarni rag'batlantirish maqsadida ularning sertifikat olish bilan bog'liq xarajatlarini qoplash hamda qo'shimcha moddiy rag'batlantirish choralari joriy etish.

8. Soliq organlari xodimlarini ijtimoiy qo'llab-quvvatlash maqsadida ularning sog'lig'ini muntazam tiklash, profilaktik tibbiy ko'riklardan o'tkazish va sog'lomlashtirish dasturlarini amalga oshirish.

9. Soliq tizimida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni aniqlash, ularning oldini olish va bartaraf etish maqsadida amaldagi tartib-qoidalarni takomillashtirish hamda ichki nazorat tizimini kuchaytirish.

10. Soliq organlari xodimlarini moddiy rag'batlantirish, ish o'rinlarida barqarorlikni ta'minlash maqsadida uy-joy ipoteka kreditlari bo'yicha qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etish.

11. Oliy ta'lim muassasalarining yuqori bosqich talabalari orasidan iqtidorli yoshlarni tanlab olish, ularni qo'llab-quvvatlash va amaliyot orqali soliq organlari faoliyatiga jalb etish tizimini yo'lga qo'yish.

Shuni ta'kidlash lozimki, kelgusida soliq ma'murchiligini takomillashtirish jarayonida yangi vazifalar va rivojlanish ehtiyojlari yuzaga kelishi tabiiydir. Biroq bu jarayon turli sohalar o'rtasida hamkorlikni yanada mustahkamlash, innovatsion yondashuvlarni keng joriy etish va samarali boshqaruv mexanizmlarini shakllantirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu strategiyani muvaffaqiyatli amalga oshirish barcha manfaatdor tomonlar — davlat organlari, biznes subyektlari, fuqarolik jamiyati institutlari va xalqaro hamkorlarning faol ishtirokini talab etadi. Soliq ma'murchiligi tizimini takomillashtirish jarayoni o'zaro hamkorlikka asoslangan bo'lib, islohotlarning samaradorligi zamonaviy, samarali va inklyuziv soliq tizimini shakllantirishda barcha tomonlar bilan uzviy hamkorlikni yo'lga qo'yishga bog'liqdir.

Global standartlarga moslashish va ilg'or tajribani joriy etish maqsadida xalqaro tashkilotlar hamda boshqa manfaatdor tomonlar bilan barqaror va tizimli hamkorlikni rivojlantirish maqsadga muvofiqdir.

Shu bilan birga, soliq organlari tomonidan ko'rsatilayotgan xizmatlarning mahalliy biznes va jamoatchilik ehtiyojlariga mosligini ta'minlash, shuningdek, rivojlanayotgan iqtisodiy muhitni inobatga olgan holda tadbirkorlar va aholi bilan ochiq muloqotni yo'lga qo'yish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuv barqaror va muvozanatli soliq tizimini shakllantirishga xizmat qiladi.

Mazkur strategiya zamonaviy, samarali hamda mamlakatning uzoq muddatli barqaror o'sishi va farovonligini qo'llab-quvvatlashga qodir bo'lgan soliq tizimining mustahkam institutsional asoslarini yaratishga yo'naltirilgan. Innovatsiya, inklyuzivlik va adolatlilik tamoyillariga izchil amal qilish orqali soliq tizimini jamiyat va iqtisodiyotning o'zgaruvchan ehtiyojlariga moslashtirish imkoniyati kengayadi.

Texnologik rivojlanish, samarali hamkorlik va strategik rejalashtirish asosida nafaqat iqtisodiy rivojlanish uchun zarur bo'lgan budjet daromadlarini barqaror ta'minlash, balki adolatli va barqaror iqtisodiy tizimni shakllantirishga xizmat qiluvchi soliq tizimini rivojlantirish mumkin.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, 2026–2030-yillarga mo'ljallangan soliq ma'murchiligi strategiyasi uzoq muddatli iqtisodiy o'sish, barqarorlik va farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladigan zamonaviy, samarali va institutsional jihatdan mustahkam soliq tizimini shakllantirish uchun zarur asos bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Jo'rayev A., Safarov G'. Soliq nazariyasi: o'quv qo'llanma. — T.: Iqtisod-moliya, 2005. — 48-b.
2. Аронов А. В., Кашин В. А. Налоги и налогообложение: учебное пособие. — М.: Магистр, 2007. — С. 99–100.
3. Камалнев Т. Ш. Налоговое администрирование крупнейших налогоплательщиков: автореф. дисс. ... канд. экон. наук. — М., 2009.
4. Майбуров И. А. Налоги и налогообложение: учебник для вузов. — М.: Юнити-Дана, 2007. — 655 с.
5. Юнак А. А. Проблемы правового регулирования налогового контроля и учета крупнейших налогоплательщиков: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. — М., 2009. — С. 12.

6. Дементьева Н. М. Налоговая политика государства. — Elektron manba: https://nsuem.ru/science/publications/science_notes/issue.php?ELEMENT_ID=1689
7. Карп М. В. Налоговый менеджмент: учебник для вузов. — М.: Юнити-Дана, 2001. — 39 с.
8. Ситникова О. В. Совершенствование налогообложения крупнейших консолидированных налогоплательщиков: автореф. дисс. ... канд. экон. наук. — М., 2012.
9. Даркина Ю. А. Особенности налогового администрирования крупнейших налогоплательщиков // Interactive Science. — 2019. — № 3 (37).
10. Tax Administration 2025: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies. — OECD, 2025. — Elektron manba: https://www.oecd.org/en/publications/tax-administration-2025_cc015ce8-en.html
11. Tax Administration Diagnostic Assessment Tool (TADAT): Performance Assessment Report. — July 2023.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2026–02–16 даги “Мамлакат тараққийетининг 2030 йилгача мўлжалланган устувор йўналишлари доирасида ислохотларни изчил давом эттириш ва янги босқичга олиб чиқишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ–21-сонли Фармони.
13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019–07–10 даги “Солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ–4389-сонли қарори.
14. O'zbekiston Respublikasi Soliq qo'mitasi ma'lumotlari. — Rasmiy veb-sayt: www.soliq.uz

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
